

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

1.8 รายได้ของครัวเรือนต่อปี

1. ต่ำกว่า 60,000 บาท 2. 60,000 - 120,000 บาท
 3. 120,001 – 180,000 บาท 4. 180,001 – 240,000 บาท
 5. 240,001 – 300,000 บาท 6. 300,001 – 360,000 บาท
 7. มากกว่า 360,000 บาท

1.9 ปัจจุบันท่านมีการเลี้ยงชันโรงหรือไม่

1. ไม่มี (ข้ามไปตอบตอนที่ 2)
 2. มี จำนวน.....รัง

1.10 ชนิดพืชอาหารของชันโรง

1. 2. 3.
 4. 5. 6.

1.11 การใช้ประโยชน์จากพันธุ์ชันโรง

1. การผสมเกสร 2. จำหน่ายพันธุ์ชันโรง 3. จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชันโรง
 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรหลังจากเข้ารับการอบรม

ท่านมีความพึงพอใจต่อการจัดการฝึกอบรมอาชีพมากน้อยเพียงใด (5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด)

หัวข้อวิชา	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. วิทยากร					
1.1 การชี้แจงวัตถุประสงค์การอบรม					
1.2 ความรู้ในเรื่องที่ถ่ายทอด					
1.3 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
1.4 การให้โอกาสผู้เข้าอบรมแสดงความคิดเห็น					
1.5 การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ช่วยในการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม					
2. เอกสารประกอบการอบรม					
2.1 เนื้อหาสาระของเอกสารประกอบการอบรม					
2.2 เอกสารแจกได้ทันเวลา					

หัวข้อวิชา	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
3. สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
3.1 บรรยากาศการฝึกอบรม					
3.2 ระบบเสียงภายในห้องฝึกอบรม					
3.3 การจัดสถานที่อบรม					
3.4 อุปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องใช้ในการฝึกอบรม					
4. หลักสูตร					
4.1 เนื้อหาของหลักสูตร					
4.2 ความมีประโยชน์ของเนื้อหาสาระ					
4.3 กิจกรรมการฝึกอบรม					
4.4 ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาวิชา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรม

ด้านวิทยากร.....

.....

ด้านเอกสารประกอบการอบรม.....

.....

ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ.....

.....

ด้านหลักสูตร.....

.....

ด้านอื่นๆ.....

.....

ตอนที่ 4 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงชันโรงหลังจากเข้ารับการฝึกอบรม
ให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าถูกต้องหรือไม่

ประเด็นเนื้อหา	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. ชันโรงเป็นผึ้งชนิดหนึ่งที่มีเหล็กใน เพื่อป้องกันตัวเอง		
2. ชันโรงเป็นแมลงผสมเกสรที่กระจายอยู่ในทุกภาคของประเทศไทย		
3. ชันโรงเป็นแมลงที่มีความสำคัญในการผสมเกสรพืช เพื่อเพิ่มผลผลิต		
4. อาหารของชันโรงคือน้ำหวานและเกสรจากดอกไม้ โดยชันโรงจะเก็บน้ำหวานและเกสรดอกไม้ในปริมาณเท่าๆ กัน		
5. ผลิตภัณฑ์จากชันโรงได้แก่ น้ำผึ้งชันโรงและชันจากชันโรง		
6. น้ำผึ้งจากชันโรงมีราคาสูงเนื่องจากมีปริมาณน้อย และมีชันผึ้งที่เป็นสารสมุนไพรละลายในน้ำผึ้ง		
7. ชันโรงมีนิสัยรังเกียจของเก่า จะไม่ตอมดอกไม้ที่แมลงผสมเกสรอื่นลงตอมแล้ว		
8. ชันโรงมีนิสัยไม่เลือกชอบดอกไม้เฉพาะชนิด		
9. การเลี้ยงชันโรงในรังเลี้ยง จะช่วยให้สามารถจัดการกับรังชันโรงและเคลื่อนย้ายได้ง่าย		
10. เกษตรกรผู้เลี้ยงชันโรง นอกจากจะได้รับผลผลิตพืชเพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีรายได้จากการจำหน่ายรังชันโรง น้ำผึ้งชันโรง และชันจากชันโรงด้วย		
11. การเลือกพันธุ์ชันโรงที่จะนำมาเลี้ยง ควรเลือกพันธุ์ที่สามารถปรับตัวและทนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมได้ดี		
12. การเลือกรังหรือกล่องเลี้ยงชันโรง ควรเลือกรังที่มีลักษณะที่มีสีใสสามารถสังเกตพฤติกรรมของชันโรงได้ง่าย		
13. การเลือกรังหรือกล่องเลี้ยงชันโรงแต่ละสายพันธุ์จำเป็นต้องมีขนาดแตกต่างกันไปตามลักษณะของสายพันธุ์		
14. การวางรังชันโรง ควรวางไว้เป็นจุดเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ		
15. การตรวจสภาพรังชันโรง เป็นการบอกรับความเป็นอยู่ของชันโรง จึงไม่ควรทำอย่างอื่น		

ประเด็นเนื้อหา	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
16. รังชั้น โรงที่นำมาแยกขยายได้ ต้องเป็นรังที่มีตัวเต็มวัยและตัวอ่อน พร้อมดักแด้ปริมาณมากพอสมควร		
17. การแยกขยายพันธุ์ชั้น โรงไม่จำเป็นต้องพิจารณาพืชอาหารรอบๆ บริเวณที่ตั้งรัง		
18. หลังจากทำการแยกขยายพันธุ์ชั้น โรงแล้ว ควรวางรังชั้น โรงแม่พันธุ์ หรือรังชั้น โรงเก่าไว้ข้างกัน		
19. ชั้นโรงไม่ชอบสีดำ การจัดการรังชั้น โรงควรหลีกเลี่ยงเครื่องแต่งกาย สีดำ		
20. ศัตรูที่สำคัญขณะแยกขยายพันธุ์ชั้น โรงคือมด จะมากินน้ำหวานที่แตก และทำลายหลอดดักแด้ของชั้น โรง		

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการเลี้ยงชันโรงหลังจากเข้ารับการฝึกอบรม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเลี้ยงชันโรง (5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 4 = เห็นด้วย, 3 = เฉยๆ, 2 = ไม่เห็นด้วย, 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ประเด็น	ความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การเลี้ยงชันโรงสามารถเพิ่มผลผลิตพืชได้					
2. การเลี้ยงชันโรงสามารถทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น					
3. การเลี้ยงชันโรงสามารถช่วยลดการใช้สารเคมีได้					
4. การเลี้ยงชันโรงสามารถเพิ่มรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม					
5. ผลิตภัณฑ์จากชันโรง (น้ำผึ้งชันโรง ชันจากชันโรง) สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้					
6. การเลี้ยงชันโรงเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชทำให้เกษตรกรพึงพอใจ					
7. การเลี้ยงชันโรงสามารถดูแลได้ด้วยตนเอง					

ประเด็น	ความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. การเลี้ยงชันโรงทำให้ท่านมีความรู้เพื่อถ่ายทอดให้กับผู้อื่น					
9. การเลี้ยงชันโรงทำให้ท่านแนะนำให้ผู้อื่นทราบถึงประโยชน์ของการเลี้ยงชันโรง					

ตอนที่ 6 การนำไปปฏิบัติของเกษตรกรหลังจากเข้ารับการฝึกอบรม

หลังจากการเข้ารับการฝึกอบรมท่านมีการนำกิจกรรมต่อไปนี้ไปปฏิบัติหรือไม่หลังจากการเข้ารับการฝึกอบรม

กิจกรรม	การนำไปปฏิบัติ	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. การเลือกชนิดของชันโรงที่จะนำมาเลี้ยง		
1.1 เลือกชนิดที่ปรับตัวและทนต่อการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อม		
1.2 เลือกชนิดที่ไม่ดุร้ายและไม่รบกวน มีความกระตือรือร้น		
1.3 เลือกชนิดที่ขยายพันธุ์ได้ง่าย		
2. การเลือกรังหรือทำกล่องชันโรง มีดังนี้		
2.1 เลือกรังที่รักษาอุณหภูมิรังได้คงที่ และคงทนต่อสภาพแวดล้อมภูมิอากาศได้ดี		
2.2 เลือกขนาดรังตามชนิดของชันโรง		
2.3 เลือกรังที่สามารถทำการแยกขยายได้ง่าย สะดวกในการปฏิบัติงาน		
2.4 เลือกรังที่สังเกตพฤติกรรมของชันโรงได้ง่ายและสะดวก		
3. การจัดการรัง		
3.1 วางรังชันโรงในบริเวณที่มีพืชอาหารเพียงพอ และสมดุลกับปริมาณของชันโรง		
3.2 วางรังชันโรงให้กระจายครอบคลุมพื้นที่ เพื่อประสิทธิภาพในการหาอาหารและผสมเกสร		

กิจกรรม	การนำไปปฏิบัติ	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
3.3 ตรวจสอบสภาพถังอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อตรวจสอบปริมาณการเจริญเติบโต สภาพความสมบูรณ์ของอาหารและศัตรูของชั้นโรง		
4. เทคนิคการแยกขยายพันธุ์ชั้นโรง		
4.1 แยกขยายพันธุ์ชั้นโรงในช่วงที่มีอาหารสมบูรณ์		
4.2 ตรวจสอบปริมาณไข่ ดักแด้ ตัวเต็มวัย ให้มีปริมาณสมดุลและจำนวนเหมาะสมก่อนทำการแยกรัง		
4.3 นำรังชั้นโรงที่มีนางพญา หรือรังเดิมออกห่างจากจุดเดิม ประมาณ 20 – 30 เมตร		
4.4 นำรังชั้นโรงที่ทำการแยกขยาย (รังใหม่) มาตั้งไว้ที่เดิม เพื่อให้ชั้นโรงงานกลับเข้ารัง		
4.5 ใช้ชุดปฏิบัติงาน (เสื้อผ้า) ในการแยกขยายชั้นโรง ที่เป็นชุดทำจากผ้าร่มและมีสีอ่อน ๆ เช่น สีขาว		

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

ภาพประกอบการเลี้ยงชั้นโรง

การเลี้ยงชันโรงในรังเลี้ยง

การเลี้ยงชันโรงในรังเลี้ยง

การเลี้ยงชันโรงในสวนผลไม้ของเกษตรกร

น้ำผึ้งชันโรงและชันจากชันโรง